

Elona Muska interwencja w sprawy Niemiec

Krzysztof Rak

Najbogatszy człowiek świata Elon Musk ujawnia zainteresowanie nie tylko biznesem, ale także polityką i ideologią. Wybrał on Niemcy jako jedno z najważniejszych państw, gdzie ma zamiar realizować swoje wizje. I w każdej z trzech wymienionych dziedzin zdołał odcisnąć swoje piętno.

Niemcy znajdują się w orbicie zainteresowania Muska od co najmniej kilku lat. Szczególne więzy łączą go z koncernem medialnym Springer i jego szefem Mathiasem Döpfnerem. Na początku grudnia 2020 r. Musk otrzymał Axel Springer Award. Podczas ceremonii wręczenia Döpfner przeprowadził z nim kilkudziesięciminutowy wywiad. Szef Tesli mówił o swoich biznesowych wizjach, o technologicznych wyzwaniach przyszłości, w tym o długofalowym celu, jakim jest kolonizacja Marsa. Wiele uwagi poświęcił problemowi spadku dzietności na świecie i w tym kontekście przyszłości człowieka. W trakcie tej uroczystości specjalny adres skierował do niego ówczesny federalny minister zdrowia Jens Spahn, zaliczany do konserwatywnego skrzydła CDU¹. W kwietniu 2022 r. Musk udzielił

ekskluzywnego wywiadu telewizji „Die Welt”. I tym razem jego rozmówcą był także Döpfner. Jednym z głównych tematów, które poruszył Musk, była kwestia niskiej dzietności i przyszłości ludzkości².

Tego rodzaju aktywność medialna nie budziła specjalnych kontrowersji. Musk w 2022 r. otworzył bowiem Gigafactory Berlin-Brandenburg w Grünheide, w której produkowane są samochody Tesla. Obecnie fabryka zatrudnia około 11 500 pracowników i produkuje model Tesla Y. Plany zakładają zwiększenie rocznej produkcji z 250 000 do nawet miliona pojazdów w dłuższej perspektywie. Ówczesna aktywność medialna Muska w Niemczech nie miała charakteru stricte politycznego. Można ją było tłumaczyć jako naturalne działania poważnego inwestora dbającego

Redakcja:

Małgorzata Bukiel
Karol Janoś (red. naczelny)
Piotr Kubiak
Krzysztof Malinowski

Korekta:

Hanna Różanek

Prezentowane w tekstach tezy
wyrażają jedynie opinie
autorek i autorów.

Instytut Zachodni im. Z. Wojciechowskiego

ul. Mostowa 27A
61-854 Poznań

tel. (+48) 61 85 27 691
izpozpl@iz.poznan.pl
www.iz.poznan.pl

¹ Zob. <https://www.youtube.com/watch?v=AF2HXId2Xhg>

² Zob. https://www.youtube.com/watch?v=2WX_mgnAFA0&t=9s

o swój wizerunek w kraju, w którym zainwestował poważne pieniądze.

Szef Tesli zmienił swoje podejście do spraw niemieckich wraz z rozpoczęciem obecnej kampanii wyborczej do Bundestagu. 20 grudnia 2024 r. napisał na platformie X, że „tylko AfD może uratować Niemcy”. Gdy następnego dnia doszło do ataku na jarmark bożonarodzeniowy w Magdeburgu, w którym zginęło 5 osób, Musk skrytykował niemiecki rząd za „samobójcze współczucie” i wezwał do dymisji kanclerza: „Scholz powinien natychmiast podać się do dymisji. Niekompetentny głupiec”. Dzień później opublikował na platformie X jeszcze dwa wpisy na temat Niemiec. W pierwszym przekonywał, że „tradycyjne partie polityczne w Niemczech całkowicie zawiodły ludzi. AfD jest jedyną nadzieją dla Niemiec” (miał on przeszło 26 mln wyświetleń). W drugim twierdził, że „sondaże AfD są sztucznie zaniżone z tego samego powodu, co sondaże Trumpa, ale nawet bardziej: ludzie w Niemczech obawiają się powiedzieć, że zagłosowaliby na AfD, ponieważ nie ufają temu, kto o to pyta”. Tydzień później Musk na X określił prezydenta Niemiec jako „antydemokratycznego tyrana”.

28 grudnia ub. roku w dziale opinii dziennika „Die Welt” Musk opublikował artykuł, w którym wyjaśnił, dlaczego stawia na AfD. Zaczął od jednozdaniowej diagnozy: „Niemcy znajdują się w krytycznym momencie - ich przyszłość balansuje na krawędzi upadku gospodarczego i kulturowego”.

Następnie stwierdził, że jako osoba, która zainwestowała w niemiecką gospodarkę niebagatelne kwoty, ma prawo otwarcie mówić o polityczno-gospodarczej przyszłości RFN. Następnie przedstawił główną tezę swojego artykułu: „Alternatywa dla Niemiec jest ostatnią iskierką nadziei dla tego kraju”. Jest ona jedyną partią zdolną uratować Niemcy przed kryzysem gospodarczym, społecznym i kulturowym. Niemcy cierpią z powodu nadmiernej biurokracji, wysokich podatków i przeregulowanego rynku, co prowadzi do osłabienia ich pozycji jako gospodarczego lidera Europy. Musk zauważył, że AfD ma w swoim programie deregulację, obniżenie podatków i stworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości, co według niego przypomina zasady, które przyniosły sukces jego firmom. Krytykował politykę migracyjną Niemiec, argumentując, że niekontrolowana imigracja powoduje napięcia społeczne i utratę tożsamości narodowej. AfD, według Muska, proponuje bardziej zrównoważoną politykę migracyjną, która skupia się na integracji oraz ochronie niemieckiej kultury i zachowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego. Podkreślał, że podejście tej partii do imigracji nie wynika z ksenofobii, lecz z troski o zachowanie narodowej tożsamości, podstawowych wartości i dziedzictwa kulturowego. Musk wziął pod ostrzał decyzję poprzednich niemieckich rządów o odejściu od energii jądrowej na rzecz węgla i importowanego gazu oraz uzależnienia od niestabilnych źródeł,

takich jak energia wiatrowa i słoneczna. Wyraził przekonanie, że AfD dzięki pragmatycznemu podejściu do polityki energetycznej przywróci równowagę, wspierając rozwój energii jądrowej i inwestycje w magazynowanie energii. Jest to konieczne, aby zapewnić niezależność energetyczną i stabilność gospodarczą. Musk zarzucił niemieckim partiom głównego nurtu brak realizmu, który polega na ignorowaniu problemów społecznych i gospodarczych, co prowadzi do stagnacji i rozczarowania w społeczeństwie. Według niego AfD odrzuca polityczną poprawność, otwarcie wskazując na wyzwania i oferując rozwiązania. Musk przekonywał, że pomimo kontrowersji i oskarżeń o ekstremizm, AfD reprezentuje polityczny realizm i innowacyjność, które mogą przywrócić Niemcom pozycję lidera w Europie. Przekonywał, że wizja gospodarki, kultury i technologii tej partii jest zgodna z jego filozofią sukcesu³.

Artykuł Muska wywołał w Niemczech gwałtowne reakcje. Sekretarz generalny SPD Matthias Miersch uznał za „haniebne i niebezpieczne”, że Springer zaoferował Muskowi platformę dla reklamy wyborczej AfD. Spokojnie zareagował kanclerz Scholz. Stwierdził, że „jako socjaldemokraci jesteśmy przyzwyczajeni od przedostatniego stulecia, że bogaci właściciele mediów nie cenią polityki socjaldemokratycznej”, dodając, że w takich sytuacjach

„trzeba zachować spokój”. Wyraził obawę z powodu poparcia Muska dla AfD, krytykując go za wspieranie partii dążącej do zbliżenia z Rosją i osłabienia relacji transatlantyckich. Podkreślił siłę i stabilność niemieckiej demokracji oraz zdecydowanie odrzucił zarzuty Muska. Bardzo ostro na artykuł Muska zareagował Friedrich Merz, przewodniczący CDU i kandydat chadecji na kanclerza. Zauważył, że nie pamięta z historii zachodnich demokracji porównywalnego przypadku ingerencji w kampanię wyborczą ze strony zaprzyjaźnionego państwa. Komentarze szefa Tesli uznał za „przesadne i aroganckie”. Tekst Muska spotkał się również z krytyką Zielonych.

Media głównego nurtu negatywnie skomentowały decyzję „Die Welt” o opublikowaniu tekstu Muska. W samej gazecie wywołała ona redakcyjny bunt. W proteście ze stanowiska zrezygnowała szefowa działu opinii. Media nie są zgodne, kto po stronie Springera był inicjatorem publikacji tego tekstu, najczęściej jednak wskazują na Döpfnera, który miał osobiście zachęcić Muska do napisania tego tekstu⁴.

Kolejne kontrowersje wzbudziła 75-minutowa rozmowa Muska i Alice Weidel, współprzewodniczącej AfD i kandydatki na kanclerza z ramienia tej partii, która odbyła się 9 stycznia 2025 r. na platformie X. Dyskusja obejmowała szeroki zakres tematów, w tym politykę

³ Zob. *Warum Elon Musk auf die AfD setzt – und warum er dabei irrt*, Welt.de, 28.12.2024, <https://www.welt.de/debatte/kommentare/article254982012/Warum-Elon-Musk-auf-die-AfD-setzt-und-warum-er-dabei-irrt.html>

⁴ Zob. <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2024/12/29/elon-musk-afd-germany-die-welt-axel-springer-dopfner/>

energetyczną, migracyjną, edukacyjną oraz historyczną. Weidel i Musk omówili rolę energii jądrowej w niemieckim systemie energetycznym. Weidel podkreśliła, że jest ona kluczowa dla stabilnych dostaw energii w Niemczech. Musk zgodził się z tym stanowiskiem, wskazując na wydajność i niezawodność energii atomowej. Weidel zapowiedziała, że jeśli dojdzie do władzy, to uruchomi ponownie Nord Stream. Skrytykowała obecną politykę migracyjną Niemiec i opowiedziała się za zaostrzeniem kontroli granicznych. Zdezawuowała zbyt ideologiczną orientację edukacji, twierdząc, że powinno się kłaść większy nacisk na przedmioty ścisłe. Musk podkreślił, że edukacja jest kluczowa dla innowacji i postępu technologicznego. Za najbardziej kontrowersyjny moment rozmowy uznano stwierdzenie Weidel, że Adolf Hitler był komunistą. Rozmowa zgromadziła na żywo ok. 210 000 widzów i wywołała szeroką debatę publiczną. Krytycy zarzucili Muskowi, że udzielając AfD dostępu do swojej platformy medialnej, niepotrzebnie angażuje się w niemiecką politykę. Komisja Europejska zapowiedziała analizę tej rozmowy, aby upewnić się, że nie narusza ona przepisów UE dotyczących neutralności politycznej.

W dniu 25 stycznia 2025 r. Musk wygłosił wirtualne przemówienie za pośrednictwem transmisji wideo na wiecu

wyborczym AfD w Halle. Szczególne zainteresowanie wzbudziły jego uwagi na temat obrony niemieckiej kultury i wartości oraz ostrzeżenia przed ich rozmyciem przez multikulturalizm. Właściciel platformy X twierdził, że obecne skupienie się na niemieckiej winie za czasy III Rzeszy powinno zostać ograniczone i zachęcał Niemców do dumnego odnoszenia się do własnej kultury. Musk otwarcie wyraził poparcie dla AfD, nazywając ją „najlepszą nadzieją na przyszłość Niemiec”⁵.

Trzy dni później, 28 stycznia 2025 r., w trakcie „WELT Economic Summit 2025” w Berlinie Musk udzielił wywiadu Janowi Philippowi Burgardowi. Rozmowa dotyczyła przede wszystkim gościnnego artykułu Muska w gazecie „Welt am Sonntag” z 28 grudnia ub. roku. Burgard, który w tym czasie pełnił funkcję nowego redaktora naczelnego grupy „Welt”, bronił decyzji o publikacji artykułu, podkreślając jego wartość informacyjną oraz konieczność dyskusji także na tematy polaryzujące. Musk ponownie wyraził swoje poparcie dla AfD, tłumacząc, że jest ona siłą konieczną do przeprowadzenia zmian w Niemczech. Jego zdaniem partia ta porusza kwestie, które są ignorowane przez inne ugrupowania, zwłaszcza w kontekście polityki gospodarczej i energetycznej. Atakował rząd Niemiec za jego politykę energetyczną i biurokrację. Zwrócił uwagę na problem

⁵ E.-V. Farr, *Elon Musk appears on video at German far right campaign event*, Reuters, 25.01.2025, <https://www.reuters.com/world/europe/elon-musk-appears-video-german-far-right-campaign-event-2025-01-25/>

uzależnienia od paliw kopalnych i podkreślił, że przejście na odnawialne źródła energii powinno przebiegać szybciej. Mówił także o trudnościach, jakie napotkała Tesla podczas budowy Gigafactory w Grünheide, podkreślając potrzebę ograniczenia barier biurokracyjnych w celu wspierania innowacji. Ujawnił, że planuje dalsze inwestycje w Niemczech: budowę nowych zakładów produkcyjnych oraz inwestowanie w badania i rozwój, zwłaszcza w dziedzinie sztucznej inteligencji i energii odnawialnej.

Następnego dnia Döpfner zdystansował się od Muska w artykule „Błąd w myśleniu Elona Muska” opublikowanym w „Die Welt”. Szef Springera uznał za nieodpowiednie jego słowa wygłoszone przed kilkoma dniami w Halle w kontekście rocznicy wyzwolenia Auschwitz. Pisał, że takie podejście ignoruje historię i cierpienie milionów ludzi, szczególnie Żydów, którzy padli ofiarą Holokaustu. Musk, mimo że postrzega AfD jako ruch antyestablishmentowy, nie rozumie, że partia ta jest autorytarna, a nie libertariańska, a w swoich wypowiedziach stara się relatywizować historyczne zbrodnie. Przypomniał, że prawdziwa siła Niemiec leży w pamięci o przeszłości, a nie w jej zapominaniu, co jest kluczowe dla budowania zdrowego patriotyzmu. Artykuł zakończył apelem, by Niemcy

nie uciekały przed swoją historią, ale wyciągały z niej lekcje na przyszłość⁶.

KONKLUZJE

Nie ulega wątpliwości, że Musk w sposób szczególnie zainteresowany jest Niemcami. To zainteresowanie ma wielostronny charakter: biznesowy, ideologiczny i wreszcie polityczny. Dostępne źródła pozwalają stwierdzić, że głównym partnerem Muska w Niemczech jest szef Springera Mathias Döpfner. Obydwu biznesmenów łączy co najmniej pięcioletnia znajomość o charakterze pewnej osobistej zażyłości. W 2023 r. Musk był jednym z gości na 60. urodzinach Döpfnera w Toskanii. Łączą ich również wspólne plany biznesowe. W 2022 r. Döpfner proponował Muskowi, że pomoże mu w zarządzaniu Twitterem (obecnie X) i stworzy „prawdziwą platformę wolności słowa”. Musk chce inwestować w zastosowania sztucznej inteligencji w Niemczech, a z kolei Döpfner stara się zbudować międzynarodowe imperium medialne, którego priorytetem będzie ekspansja w USA. Springer już przejął „Business Insider” i „Politico” w USA. Można więc postawić hipotezę, że obaj biznesmeni będą próbowali stworzyć ogromny europejsko-amerykański koncern medialny, wykorzystujący przede wszystkim nowe możliwości, jakie daje sztuczna inteligencja⁷.

⁶ M. Döpfner, Der Denkfehler von Elon Musk, „Die Welt”, 29.01.2025, <https://www.welt.de/debatte/article255248636/Wahlkampf-fuer-die-AfD-Der-Denkfehler-von-Elon-Musk.html?pid=search.product.onsitesearch>.

⁷ Zob. A. Bruell, M. Gottfried, *Politico Owner Axel Springer Strikes Breakup Deal With KKR*, „The Wall Street Journal”, 19.09.2024, <https://www.wsj.com/business/media/politico-owner-axel-springerstrikes-breakup-deal-withkkr->

Musk nie ukrywa, że działania biznesowe łączy z działaniami polityczno-ideologicznymi. Nie ma powodu, żeby nie traktować poważnie jego skrajnie negatywnego stosunku do ideologii woke rozpowszechnianej przez współczesną lewicę. Nie będzie miał żadnych skrupułów, żeby swoje wpływy medialno-biznesowe wykorzystywać do walki o Trumpowski „zdrowy rozsądek” w polityce. O tym, że jego zamiary zniszczenia lewicowo-liberalnego establishmentu są jak najbardziej poważne świadczy chociażby jego wsparcie dla AfD w Niemczech oraz atak na premiera Wielkiej Brytanii Keira Starmera.

Kluczowe dla realizacji ambicji politycznych Muska będzie to, czy zachowa on swój wpływ na decyzje Trumpa i waszyngtońskiej biurokracji. Innymi słowy, jego wpływ zależeć będzie od tego, czy będzie potrafił poruszać się po korytarzach Białego Domu. Jak na razie jego zaangażowanie miało charakter politycznego harcownika, którego głównym zadaniem było wprowadzenie chaosu w europejskim establishmentie. Trump dosyć zrećźnie potrafił się nim posługiwać, stosując taktykę dobrego i złego policjanta. Gdy Musk zaatakował premiera Wielkiej Brytanii, to po kilku tygodniach Trump wysłała do niego gałkę pokoju. Niezależnie od tego, czy Muskowi uda się odegrać w przyszłości podmiotową rolę w polityce, czy nie, będzie on

kontynuował swoje zaangażowanie biznesowe w Europie i walkę z ideologią woke.

Dr Krzysztof Rak – główny analityk w Instytucie Zachodnim.

---

fb16854c; V. Bargel, A. Rainer, *Zwei Milliardäre und der Kampf um die »Welt«*, Spiegel.de, <https://www.spiegel.de/wirtschaft/elon-musk-und-mathias-doepfner-die-verbinding-hinter-dem-afd-beitrag-in-der-welt-a-87e73e0f-d8f8-48e6-aa0f-d3e4f0cbbabe>